

In het afgelopen jaar is een geruchtmakend onderzoek afgerond. Daaruit bleek dat in Duitsland het aantal vliegende insecten met meer dan 75% is afgenomen. Een vergelijkbaar negatieve trend is in Nederland waarneembaar en raakt vooral ook vlinders. Het belang van insecten begint steeds meer tot het besef van het grote publiek door te dringen: ons voortbestaan kon er weleens van afhangen!

Tekst en foto's Pim van der Marel.

Nederland heeft De Vlinderstichting, die al jaren waarschuwt en mede-initiator is van het in aantocht zijnde Deltaplan Biodiversiteitsherstel. Bij de stichting werkt Gerdien Bos, een jonge Wageningse biologe. Vandaag is ze te gast op mijn sloep voor een vaartocht naar lusthof 'De Haeck', een klein natuurgebied bij de Nieuwkoopse Plassen. Ze heeft een vlindernet bij zich waarmee ik verwacht dat ze een vlinder zal willen vangen. Maar in plaats daarvan vangt ze af en toe een libel. Haar behendigheid daarin verradt een enorme routine, dus ben ik nieuwsgierig hoe dat zit.

WAT TREKT JE IN INSECTEN? 'Van jongs af aan ben ik gefascineerd door libellen. Samen met vlinders vormen die hét symbool van schoonheid en vrolijkheid. Beide zijn teer, kwetsbaar en tegelijkertijd ook krachtig. Als zodanig vind ik ze een prachtige metafoor voor het leven op aarde zelf. De Vlinderstichting is er zowel voor de vlinders als voor de libellen, vandaar dat ik me daar op mijn plaats voel.' ➤

Afname aantal insecten, waaronder vlinders is potentieel desastreus

OP DE HAECK, MAAR GEEN VLINDERS IN DE BUIK

> DE ORGANISATIE WAAR JE WERKT IS NOGAL IN HET NIEUWS DOOR DE ALARMERENDE BERICHTEN OVER INSECTEN. WAT VEROORZAAKT EIGENLIJK DIE ACHTERUITGANG?

'Er spelen verschillende oorzaken. De enorme vervuiling door verkeer en industrie is er bijvoorbeeld één van. Bestrijdingsmiddelen spelen natuurlijk ook een rol. Verder is de intensivering van de landbouw een belangrijke oorzaak. Natuurgebieden zijn nog maar snippertjes in het landschap: doordat het boerenland zo efficiënt is ingericht, is er bijna geen ruimte meer voor insecten. De mooie bloemrijke graslanden in De Haeck worden in stand gehouden door ze jaarlijks te maaien en het hooi af te voeren. Dat is afgekeken van de boerenpraktijk van honderd jaar geleden. Toen werden de hooilanden nog met de zeis gemaaid en ging het afgemaaid gras de hooiberg in. Het boerenland zag er toen overal zo bloemrijk uit als hier. Nu is het één grote groene woestijn geworden.'

IS DE ACHTERUITGANG NOG WEL TE STOPPEN?

'Het is eigenlijk net als met de klimaatdoelstellingen. We zullen wel moeten, want anders wordt het de vraag of we als mensheid wel gaan voortbestaan. Voor een duurzaam leven op aarde hebben we de insecten gewoon nodig. Het roer moet dus echt om: als we allemaal meedoen kunnen we nog wel voor herstel zorgen.'

WAAROM IS DIE TERUGGANG NIET EERDER OPGEVALLEN ?

'Die is wetenschappers natuurlijk wel degelijk opgevallen. Maar een beetje teruggang is geen spectaculair verhaal voor de massamedia. Pas nu het op een serieuze bedreiging begint te lijken, wordt het interessant voor het grote publiek.'

VLINDERS BESCHERMEN

De Vlinderstichting is dé organisatie die de deskundigheid in Nederland en Europa over vlinders en libellen bundelt. Ze maakt zich sterk voor het behoud en herstel van vlinders en libellen in Nederland en Europa.
vlinderstichting.nl

INTERVIEW

WAAROM WILDE JE ZO GRAAG MEE NAAR DE HAECK?

'De achteruitgang van vliegende insecten is in natuurgebieden minder merkbaar. Daar worden gelukkig al allerlei maatregelen genomen om ze te behouden. Als enthousiaste bestudeerder van libellen is dit voor mij een leuk gebied: er zijn hier een paar zeldzame soorten waargenomen en die hoop ik tegen het lijf te lopen.'

VAAR JE ZELF GRAAG? 'Ja, ik vaar graag en zou best vaker willen. Het liefst in open boten zoals deze. Daar heb ik voldoende bewegingsvrijheid voor mijn vlindernet en kan ik lekker mijn gang gaan. En ik ben enthousiast voorstander van elektrisch varen. Je ervaart de natuur dan veel intenser.'

WAT KUNNEN SLOEPVAARDERS DOEN OM DE TERUGGANG TEGEN TE GAAN?

'Sloepvaarders kunnen als natuurminnaars prima het goede voorbeeld geven. Waar insecten momenteel het meeste behoefte aan hebben, is ruimte om te leven. Dus richt je tuin op een natuurvriendelijke manier in, zodat er voedsel en schuilgelegenheid is. En denk er eens over na om meer biologische producten te kopen of elektrisch te gaan varen. En verder natuurlijk geen vlieg kwaad doen ☺!' |